

II

(Valmistavat säädökset)

KOMISSIO

Ehdotus neuvoston asetukseksi (EY) sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta

(1999/C 38/08)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(1998) 779 lopull. — 98/0360(CNS)

(Komission esittämä 21 päivänä joulukuuta 1998)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 8 a, 51 ja 235 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen, joka on tehty työmarkkinaosapuolten ja siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunnan kuulemisen jälkeen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

sekä katsoo, että

kansallisten sosiaaliturvalainsäädäntöjen yhteensovittamissäännöt ovat osa henkilöiden vapaan liikkuvuuden periaatetta, ja niillä on tämän vuoksi vaikutettava heidän elintasonsa ja työolojensa parantumiseen,

henkilöllisessä soveltamisalassa on merkittäviä eroavaisuuksia kansallisissa lainsäädännöissä, ja tämän vuoksi on suositeltavaa soveltaa periaatetta, jonka mukaan asetusta sovelletaan kaikkiin henkilöihin, jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet jonkin jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön piiriin,

kansallisten sosiaaliturvalainsäädäntöjen ominaispiirteitä olisi kunnioitettava ja laadittava ainoastaan yhteensovittamisjärjestelmä,

yhteensovittamisessa olisi taattava asianomaisille henkilöille yhdenvertainen kohtelu yhteisön sisällä kansallisten lainsäädäntöjen eroavaisuuksista huolimatta,

yhteensovittamissäännöillä on taattava yhteisön alueella liikkuville henkilöille sekä heidän oikeudenomistajilleen ja edunsaajilleen kuolemantapauksessa saavutettujen ja saavutettavien oikeuksien ja etujen säilyminen,

nämä tavoitteet on saavutettava erityisesti laskemalla yhteen kaikki kaudet, jotka eri kansallisissa lainsäädännöissä otetaan huomioon etuutta koskevan oikeuden saamiseksi ja säilyttämiseksi sekä etuuksien laskemiseksi, samoin kuin antamalla etuuksia asetuksen soveltamisalaan kuuluville eri henkilöryhmille,

yhteisön sisällä ei ole periaatteessa perusteltua asettaa sosiaaliturvaan liittyvissä seikoissa edellytykseksi asianomaisen henkilön asuinpaikkaa; erityistapauksissa asuinpaikka kuitenkin voidaan ottaa huomioon, varsinkin erityisetuksissa, joilla on yhteys asianomaisen taloudelliseen ja sosiaaliseen ympäristöön,

yhteisön alueella liikkuvat henkilöt olisi saatettava yhden jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän alaisuuteen siten, että vältetään tapaukseen sovellettavien kansallisten lainsäädäntöjen päällekkäisyys ja tästä aiheutuvat ongelmat,

jäsenvaltion alueella tomivien kaikkien henkilöiden yhdenvertaisen kohtelun takaamiseksi parhaalla mahdollisella tavalla on aiheellista säätää, että noudatetaan pääsääntöisesti sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka alueella kyseinen henkilö työskentelee tai harjoittaa ammattia,

tästä pääsäännöstä olisi poikettava erityisissä tilanteissa, joissa on perusteltua käyttää muuta sovellettavan lainsäädännön määräytymisperustetta,

sairaus- ja äitiysetuuksien osalta on tärkeää varmistaa niiden henkilöiden suoja, jotka asuvat tai oleskelevat muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen valtion alueella,

eläkkeeseen oikeutettujen ja eläkettä hakevien sekä heidän perheenjäsentensä erityinen asema edellyttää kyseiseen tilanteeseen mukautettuja sairausvakuutusäännöksiä,

työkyvyttömyysetuuksien osalta on tärkeää laatia yhteensovittamisjärjestelmä, jossa otetaan huomioon kansallisten lainsäädäntöjen erityispiirteet, jotka koskevat erityisesti työkyvyttömyyden tunnistamista ja sen pahentumista,

olisi laadittava vanhuusetuuksien ja lesken-/orvonetuuksien korvausjärjestelmä, kun asianomainen on ollut yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön alainen,

olisi säädettävä yhteenlasku- ja suhteellisuusmenetelmällä laskettavan eläkkeen määrästä ja yhteisön lainsäädännössä annettavista takeista silloin, jos kansallisen lainsäädännön soveltaminen, mukaan lukien pienentämistä, keskeyttämistä tai peruuttamista koskevien sääntöjen soveltaminen, johtaisi epäedullisempaan tulokseen kuin edellä mainittu menetelmä,

siirtotyöläisten ja kuolemantapauksessa heidän edunsaajien suojelemiseksi etuuksien pienentämistä, keskeyttämistä ja peruuttamista koskevien kansallisten säännösten liian ankaralta soveltamiselta on tarpeellista liittää mukaan säännökset, joissa säädetään tarkasti näiden kansallisten säännösten soveltamisesta,

työtapataturman ja ammattitaudin johdosta maksettavien etuuksien osalta on suojelun varmistamiseksi tärkeää säätää niiden henkilöiden asemasta, jotka asuvat tai oleskelevat muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen valtion alueella,

kuolemantapauksen johdosta annettavat avustukset olisi sisällytettävä sairausvakuutuksen luontoisuuksiin,

jotta henkilöiden liikkuvuudella olisi mahdollisimman hyvät edellytykset, on tarpeen varmistaa kaikkien jäsenvaltioiden vakuutusjärjestelmien ja työttömyystuen välinen täydellisempi yhteensovittaminen,

tämä huomioon ottaen ja työn etsimisen helpottamiseksi eri jäsenvaltioissa olisi myönnettävä työttömälle työntekijälle tarkoin rajoituksin sen jäsenvaltion lainsäädännössä säädettyjä työttömyysetuuksia, jonka lainsäädännön alainen hän on viimeksi ollut,

etuuksien perusteettoman menettämisen välttämiseksi olisi säädettävä varhaiseläkkeitä koskevista erityisistä yhteensovittamissäännöistä,

etuuksien perusteettoman kertymisen välttämiseksi on säädettävä ensisijaisuussäännöistä sen varalta, että päällekkäisiä oikeuksia perhe-etuuksiin kertyy toimivaltaisen valtion lainsäädännön ja perheenjäsenten asuinvaltion lainsäädännön perusteella,

on tarpeen perustaa kunkin jäsenvaltion hallituksen edustajista koostuva hallintotoimikunta, jonka tehtävänä on erityisesti käsitellä kaikkia tämän asetuksen säännöksistä johtuvia hallinnollisia ja tulkinnallisia kysymyksiä sekä edistää jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä,

telemaattisten tiedonvaihtopalveluiden kehittäminen ja käyttö edellyttävät siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunnan alaisuuteen teknisen toimikunnan perustamista, jonka erityisenä vastuualueena on tietojenkäsittely,

telemaattisten palveluiden käyttö laitosten väliseen tiedonvaihtoon vaatii säännöksiä, joilla taataan sähköisesti vaihdettujen asiakirjojen hyväksyminen samalla tavalla kuin kirjallisten asiakirjojen,

tiedonvaihdon on tapahduttava luonnollisten henkilöiden suojelua henkilötietojen käsittelyssä koskevien yhteisön säännösten mukaisesti,

on tarpeen antaa kansallisten lainsäädäntöjen ominaispiirteitä vastaavia erityisiä säännöksiä, jotta yhteensovittamissääntöjen soveltaminen helpottuu,

joulukuussa 1992 Edinburghissa kokoontuneelle Eurooppa-neuvostolle esitetyn yhteensovittamissääntöjen yksinkertaistamista, avoimuutta ja ymmärrettävyyttä koskevan vetoomuksen mukaisesti on tarpeen yksinkertaistaa säännöksiä,

olisi korvattava sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71 (¹), uudella asetuksella, ja

tämä asetus on perustamissopimuksen 3 b artiklan kolmannen kohdan määräysten mukainen,

(¹) EYVL L 149, 5.7.1971, s. 2.

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSASTO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Henkilöllinen soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin henkilöihin, jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet jonkin jäsenvaltion tai jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädännön piiriin sekä heidän perheenjäseniinsä ja edunsaajiinsa.

2 artikla

Asiallinen soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan kaikkeen sosiaaliturvalainsäädäntöön, joka koskee erityisesti seuraavia aloja:

- a) sairaus
- b) äitiys
- c) työkyvyttömyys
- d) vanhuus
- e) työtapaturmat ja ammattitaudit
- f) edunsaajat kuolemantapauksessa
- g) kuolema
- h) työttömyys
- i) varhaiseläke
- j) perhe.

2. Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin yleisiin ja erityisiin sosiaaliturvajärjestelmiin riippumatta siitä, ovatko ne maksuihin perustuvia vai maksuihin perustumattomia, sekä työnantajan tai laivanvarustajan vastuuta koskeviin järjestelmiin.

3. Tämän asetuksen III osaston säännökset eivät kuitenkaan vaikuta jäsenvaltion säännöksiin laivanvarustajan vastuusta.

4. Tätä asetusta ei sovelleta sosiaalihuoltoon.

3 artikla

Yhdenvertainen kohtelu

1. Jäsenvaltion alueella asuvilla henkilöillä, joihin tätä asetusta sovelletaan, on samat jäsenvaltion lainsäädännön mukaiset velvollisuudet ja edut kuin tämän valtion kansa-

laisilla, jollei tämän asetuksen erityisistä säännöksistä muuta johdu.

2. Jäsenvaltion, jonka laissa, asetuksissa tai hallinnollisissa määräyksissä tietyillä seikoilla tai tapahtumilla on oikeudellista vaikutusta, on otettava tarpeellisessa määrin huomioon kaikissa muissa jäsenvaltioissa tapahtuneet samat seikat tai tapahtumat, ikään kuin ne olisivat tapahtuneet sen alueella.

3. Jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti myönnettyä etuutta pidetään toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti myönnettynä etuutena.

4 artikla

Kausien yhteenlaskeminen

Sen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen, jonka lainsäädännön mukaan etuuksia koskevan oikeuden saavuttamiseksi, säilyttämiseksi tai takaisinsaamiseksi edellytetään vakuutus, työskentely- tai asumiskausien täyttymistä, on otettava tarpeellisessa määrin huomioon toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan täyttyneet vakuutus-, työskentely- tai asumiskaudet, ikään kuin nämä kaudet olisivat täyttyneet sen soveltaman lainsäädännön mukaan.

5 artikla

Asuinpaikkaa koskevien sääntöjen poistaminen

Jonkun tai joidenkin jäsenvaltioiden lainsäädännön tai tämän asetuksen mukaista etuutta ei voida kieltää, alentaa, muuttaa, keskeyttää, peruuttaa tai takavarikoida sillä perusteella, että edunsaaja asuu muun jäsenvaltion alueella kuin sen, missä etuuksista vastaava laitos sijaitsee, jollei tämän asetuksen erityisistä säännöksistä muuta johdu.

6 artikla

Tämän asetuksen ja muiden yhteensovittamisvälineiden suhde

Tämä asetus korvaa soveltamisalallaan kaikki sosiaaliturvaa koskevat sopimukset.

7 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa:

- a) ”palkkatyöllä” tarkoitetaan toimintaa, jota pidetään palkkatyönä sen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännössä, jonka alueella tätä toimintaa harjoitetaan

- b) ”itsenäisellä ammatinharjoittamisella” tarkoitetaan toimintaa, jota pidetään itsenäisenä ammatinharjoittamisena sen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännössä, jonka alueella tätä toimintaa harjoitetaan
- c) ”kausityöntekijällä” tarkoitetaan henkilöä, joka menee muun kuin asuinjäsenvaltionsa alueelle työskennelläkseen siellä kausiluontoisesti tämän valtion yrityksen tai työnantajan palveluksessa ajan, joka ei missään tapauksessa saa ylittää kahdeksaa kuukautta, ja joka oleskelee kyseisen valtion alueella työskentelynsä ajan; kausiluontoisella työllä tarkoitetaan työtä, joka on riippuvainen kausien peräkkäisyydestä ja toistuu itsestään joka vuosi
- d) ”vakuutetulla” tarkoitetaan henkilöä, joka täyttää toimivaltaisen valtion lainsäädännössä asetetut edellytykset oikeuden saamiseksi etuuksiin, ottaen huomioon tämän asetuksen säännökset
- e) ”perheenjäsenellä” tarkoitetaan
- 1) sovellettaessa tätä asetusta, III osaston I lukua lukuun ottamatta
- henkilöä, jolla on johdetut oikeudet ja joka määritellään tai tunnustetaan perheenjäseneksi tai osoitetaan talouteen kuuluvaksi jäseneksi lainsäädännössä, jonka perusteella etuudet annetaan
- 2) III osaston 1 luvussa (sairaus ja äitiys)
- ”perheenjäsenellä” tarkoitetaan henkilöä, jolla on johdetut oikeudet ja joka määritellään tai tunnustetaan perheenjäseneksi tai osoitetaan talouteen kuuluvaksi jäseneksi asuinjäsenvaltion lainsäädännössä. Jos henkilöä ei kuitenkaan tunnusteta perheenjäseneksi asuinjäsenvaltion lainsäädännössä, käsitteellä tarkoitetaan myös henkilöä, joka määritellään tai tunnustetaan perheenjäseneksi tai osoitetaan talouteen kuuluvaksi jäseneksi etuuksiin oikeutetun henkilön suhteen toimivaltaisen valtion lainsäädännön mukaan. Jos kyseisissä lainsäädännöissä perheenjäseneksi tai talouteen kuuluvaksi henkilöksi katsotaan vain henkilö, joka asuu samassa taloudessa kuin vakuutettu henkilö, tämä edellytys katsotaan kuitenkin täytetyksi, jos kyseinen henkilö on pääasiallisesti vakuutetun henkilön huollettavana.
- f) ”asuinpaikalla” tarkoitetaan henkilön vakinaista asuinpaikkaa tai hänen toimintansa vakinaista keskuksipaikkaa
- g) ”oleskelulla” tarkoitetaan tilapäistä oleskelua
- h) ”lainsäädännöllä” tarkoitetaan jokaisen jäsenvaltion lakeja, asetuksia, määräyksiä sekä kaikkia muita täytäntöönpanotoimenpiteitä, jotka liittyvät 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin sosiaaliturvan aloihin.
- Käsitteeseen sisältyvät työmarkkinasopimusten määräykset, joista on tehty viranomaisten päätös, joka tekee niistä pakollisia tai laajentaa niiden soveltamisalaa.
- Käsitteeseen sisältyvät myös sosiaaliturvasopimukset, jotka on tehty kahden tai useamman jäsenvaltion välillä taikka yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman Euroopan unioniin kuulumattoman valtion välillä.
- i) ”toimivaltaisella viranomaisella” tarkoitetaan kussakin jäsenvaltiossa ministeriä, ministereitä tai muuta vastaavaa viranomaista, joka on vastuussa sosiaaliturvajärjestelmistä koko kyseisen valtion alueella tai osassa sitä
- j) ”hallintotoimikunnalla” tarkoitetaan 56 artiklassa tarkoitettua toimikuntaa
- k) ”laitoksella” tarkoitetaan kussakin jäsenvaltiossa toimielintä tai viranomaista, joka on vastuussa koko lainsäädännön tai sen osan täytäntöönpanosta
- l) ”toimivaltaisella laitoksella” tarkoitetaan
- i) laitosta, jossa asianomainen on vakuutettu hakieksaan etuutta
- tai
- ii) laitosta, josta asianomaisella on oikeus tai olisi oikeus etuuksiin, jos hän tai hänen perheenjäsenensä asuisivat sen jäsenvaltion alueella, jossa laitos sijaitsee
- tai
- iii) laitosta, jonka kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen nimeää
- tai
- iv) sellaisten järjestelmien kohdalla, joissa on kysymys työnantajan vastuusta 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin etuuksiin nähden, joko työnantaja tai asiaan liittyvää vakuuttajaa, tai jos sellaista ei ole, kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen nimeämää toimielintä tai viranomaista

- m) ”asuinpaikan laitoksella” tarkoitetaan laitosta, jonka tehtävänä on antaa etuudet paikassa, jossa asianomainen asuu, ja ”oleskelupaikan laitoksella” laitosta, jonka tehtävänä on antaa etuudet paikassa, jossa asianomainen oleskelee, tämän laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaisesti, tai jos tällaista laitosta ei ole, laitosta, jonka kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomaisnimeää
- n) ”toimivaltaisella valtiolla” tarkoitetaan jäsenvaltiota, jonka alueella toimivaltainen laitos sijaitsee
- o) ”vakuutuskausilla” tarkoitetaan maksukausia, työskentelykausia tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia, sellaisina kuin ne on määritelty tai tunnustettu vakuutuskausiksi siinä lainsäädännössä, jonka mukaan ne ovat täyttyneet tai ne katsotaan täyttyneiksi, ja kaikkia sellaisina käsiteltäviä kausia, jos niitä pidetään kyseisen lainsäädännön mukaan vakuutuskausia vastaavina
- p) ”työskentelykausilla” ja ”itsenäisen ammatinharjoittamisen kausilla” tarkoitetaan kausia, jotka on sellaisiksi määritelty tai tunnustettu siinä lainsäädännössä, jonka mukaan ne ovat täyttyneet, ja kaikkia sellaisina käsiteltäviä kausia, jos niitä pidetään kyseisen lainsäädännön mukaan työskentelykausia tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia vastaavina
- q) ”asumiskausilla” tarkoitetaan kausia, jotka on määritelty tai tunnustettu sellaisiksi siinä lainsäädännössä, jonka mukaan ne ovat täyttyneet tai niitä pidetään täyttyneinä
- r) ”eläkkeellä” tarkoitetaan myös eläkkeiden yhteydessä maksettavia kertasuoritteisia etuuksia ja maksujen palauttamisen muodossa annettavia rahasuorituksia sekä arvon säilyttäviä korotuksia ja lisäavustuksia, jollei III osaston säännöksistä muuta johdu
- s) ”varhaiseläke-etuudella” tarkoitetaan varhennettuja vanhuusetuuksia lukuun ottamatta kaikkia rahaehtuuksia, joita maksetaan tietystä iästä lähtien työttömälle työntekijälle siihen ikään asti, jolloin hän voi saada vanhuuseläkettä tai vähentämätöntä varhaiseläkettä, ja joiden saaminen ei edellytä toimivaltaisen valtion työvoimaviranomaisten käytettäväksi asettamista, ”varhennetulla vanhuusetuudella” tarkoitetaan etuutta, joka maksetaan ennen tavanomaista eläkeikää ja jonka maksamista jatketaan tämän iän saavuttamisen jälkeen tai joka korvataan toisella vanhuusetuudella
- t) ”kuolemantapauksen johdosta annettavilla avustuksilla” tarkoitetaan kaikkia kuolemantapauksen yhteydessä maksettavia kertasuorituksia, lukuun ottamatta r alakohdassa tarkoitettuja kertasuoritteisia etuuksia.

II OSASTO

HENKILÖÖN SOVELLETTAVAN LAINSÄÄDÄNNÖN
MÄÄRITTÄMINEN

8 artikla

Yleiset säännöt

1. Henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, kuuluvat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön soveltamisalaan. Kyseinen lainsäädäntö määritetään tämän osaston säännösten mukaisesti.
2. Tämän osaston mukaisesti palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen nojalla muihin kuin työkyvyttömyys- tai vanhuusetuuksiin oikeutettujen henkilöiden katsotaan edelleen harjoittavan tätä työtä tai ammattia.
3. Tämän osaston mukaisesti jäsenvaltion lipun alla purjehtivalla aluksella työskentelyä pidetään työskentelynä kyseisen jäsenvaltion alueella.
4. Jollei 9–13 artiklasta muuta johdu
  - a) henkilöön, joka on palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana jonkin jäsenvaltion alueella, sovelletaan kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä
  - b) virkamiehet ja sellaisina pidettävät henkilöt ovat sen jäsenvaltion lainsäädännön alaisia, johon heidän työnantajanaan toimiva hallinto kuuluu
  - c) jäsenvaltion asevoimien palvelukseen tai siviilipalvelukseen kutsuttu tai uudelleen kutsuttu henkilö on tämän valtion lainsäädännön alainen
  - d) muihin kuin a), b) ja c) alakohdissa tarkoitettuihin henkilöihin sovelletaan sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka alueella he asuvat, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän asetuksen säännöksiä, joissa heille taataan etuudet yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön nojalla.

9 artikla

Komennustyötä koskevat erityiset säännöt

1. Jonkin jäsenvaltion alueella työskentelevään henkilöön, joka lähtee toisen jäsenvaltion alueelle suorittamaan siellä työtä sellaisen työnantajansa lukuun, jolla on vakituisesti henkilöstöä ensimmäisen jäsenvaltion alueella, sovelletaan edelleen tämän jäsenvaltion lainsäädäntöä edellyttäen, että tämän työskentelyn arvioitu kesto

on enintään 12 kuukautta ja että häntä ei lähetetä korvaamaan toista työntekijää, jonka komennus on päättynyt.

2. Jonkin jäsenvaltion alueella tavallisesti toimivaan itsenäiseen ammatinharjoittajaan, joka tekee työnsä toisen jäsenvaltion alueella, sovelletaan edelleen ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädäntöä edellyttäen, että työn arvioitu kesto on enintään 12 kuukautta.

10 artikla

Työskentely kahden tai useamman jäsenvaltion alueella

1. Tavallisesti kahden tai useamman jäsenvaltion alueella työskentelevään henkilöön sovelletaan

- a) sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka alueella hän asuu, jos siellä harjoitettu toiminta on merkittävää
- b) sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka alueella hänet työllistävän yrityksen tai henkilön pääasiallinen kotipaikka sijaitsee, jos asuinjäsenvaltiossa harjoitettu toiminta ei ole merkittävää.

2. Kahden tai useamman jäsenvaltion alueella tavallisesti työskentelevään itsenäiseen ammatinharjoittajaan sovelletaan

- a) sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka alueella hän asuu, jos siellä harjoitettu toiminta on merkittävää
- b) sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka alueella toiminnan keskuspaikka on, jos asuinjäsenvaltiossa harjoitettu toiminta ei ole merkittävää.

3. Henkilöön, joka tavallisesti on palkkatyössä ja itsenäisenä ammatinharjoittajana eri jäsenvaltioiden alueella, sovelletaan sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka alueella hän on palkkatyössä, tai jos hän työskentelee kahden tai useamman jäsenvaltion alueella, 1 kohdan mukaisesti määritettävää lainsäädäntöä.

4. Virkamiehinä tai sellaisina pidettävänä henkilöinä työskenteleviin, joihin sovelletaan jäsenvaltion virkamiesten erityisjärjestelmää ja jotka ovat samanaikaisesti palkkatyössä ja/tai itsenäisenä ammatinharjoittajana yhden tai useamman muun jäsenvaltion alueella, sovelletaan sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jota heihin sovelletaan virkamiehinä tai sellaisina pidettävänä henkilöinä.

5. Sovellettaessa näiden säännösten mukaisesti määräytyvää lainsäädäntöä edellisissä kohdissa tarkoitettun henkilön kaikkea palkkatyötä tai itsenäistä ammatinharjoittamista pidetään asianomaisen jäsenvaltion alueella tehtynä.

11 artikla

Vapaaehtoista tai valinnaista jatkuvaa vakuutusta koskevat säännöt

1. Edellä 8–10 artiklaa ei sovelleta vapaaehtoiseen tai valinnaiseen jatkuvaan vakuutukseen, paitsi jos jonkin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun alan osalta jossakin jäsenvaltiossa on ainoastaan vapaaehtoinen vakuutusjärjestelmä.

2. Kun on kyse työkyvyttömyydestä, vanhuudesta ja kuolemantapauksesta (eläkkeet), asianomainen voi kuitenkin liittyä jäsenvaltion vapaaehtoisen tai valinnaiseen jatkuvaan vakuutusjärjestelmään, vaikka häneen sovelletaan pakollisesti toisen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jos ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännössä nimenomaisesti tai epäsuorasti hyväksytään tällainen päällekkäisyys.

12 artikla

Diplomaattisten tai konsuliedustustojen palveluksessa olevia henkilöitä ja Euroopan yhteisöjen ylimääräisiä toimihenkilöitä koskevat erityissäännöt

1. Edellä 8 artiklan 4 kohdan a alakohdan säännöksiä sovelletaan henkilöihin, jotka työskentelevät diplomaattisissa tai konsuliedustustoissa ja tällaisen edustuston virkamiesten yksityispalvelijoina.

2. Sellaiset 1 kohdassa tarkoitettut henkilöt, jotka ovat valtuuttavan tai lähettävän jäsenvaltion kansalaisia, voivat kuitenkin valita, sovelletaanko heihin tämän valtion lainsäädäntöä. Tällainen valintaoikeus voidaan uudistaa jokaisen kalenterivuoden päättyessä, eikä sillä ole takautuvaa vaikutusta.

3. Euroopan yhteisöjen ylimääräiset toimihenkilöt voivat valita, sovelletaanko heihin sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka alueella he työskentelevät, sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jota heihin viimeksi sovellettiin, vai sen valtion lainsäädäntöä, jonka kansalaisia he ovat, kun kysymys on muista kuin sellaisiin perhevastuksiin liittyvistä säännöksistä, joiden myöntäminen määräytyy tällaiseen henkilökuntaan sovellettavien työehtojen mukaisesti. Tämä valintaoikeus, jota voidaan käyttää vain kerran, tulee voimaan työsuhteen alkamispäivästä.

*13 artikla***Poikkeukset 8—12 artiklojen säännöksiin**

1. Kaksi tai useampi jäsenvaltio, näiden valtioiden toimivaltaiset viranomaiset tai näiden viranomaisten nimeämät toimielimet voivat yhteisellä sopimuksella säätää poikkeuksista 8—12 artiklan säännöksiin tiettyjen henkilöryhmien tai tiettyjen henkilöiden eduksi.

2. Henkilö, joka saa eläkettä yhden jäsenvaltion lainsäädännön mukaan tai eläkkeitä useamman jäsenvaltion lainsäädäntöjen mukaan ja joka asuu toisen jäsenvaltion alueella, voi pyynnöstään tulla suljetuksi viimeksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön piiristä edellyttäen, että hän ei kuulu tämän lainsäädännön piiriin palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen vuoksi.

III OSASTO

ERI ETUUSRYHMIÄ KOSKEVIA ERITYISSÄÄNNÖKSIÄ

1 LUKU

SAIRAUS JA ÄITIYS*14 artikla***Asuinpaikka muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa**

Henkilö, jolla on sairaus- tai äitiysvakuutus, tai hänen perheenjäsenensä, jotka asuvat muun kuin toimivaltaisen jäsenvaltion alueella, saavat asuinjäsenvaltiossaan toimivaltaisen laitoksen kustannuksella asuinvaltion myöntämiä luontoisetuuksia, myös kuolemantapauksessa annettavia avustuksia, asuinjäsenvaltion soveltaman lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin he olisivat vakuutettuina kyseisen lainsäädännön mukaisesti. He saavat asuinjäsenvaltiossa myös rahaetuudet, jotka toimivaltainen laitos myöntää soveltamansa lainsäädännön mukaisesti.

*15 artikla***Oleskelu toimivaltaisessa valtiossa, jos asuinpaikka on muualla kuin toimivaltaisessa valtiossa**

Edellä 14 artiklassa tarkoitetut henkilöt voivat saada etuudet myös toimivaltaisessa jäsenvaltiossa. Toimivaltainen laitos antaa nämä etuudet tämän valtion lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin asianomainen asuisi siellä.

*16 artikla***Oleskelu toimivaltaisen valtion ulkopuolella — Yleiset säännöt**

Henkilö, jolla on sairaus- tai äitiysvakuutus, tai hänen perheenjäsenensä, jotka oleskelevat muun kuin toimivaltaisen jäsenvaltion alueella, saavat oleskelujäsenvaltiossaan toimivaltaisen laitoksen kustannuksella oleskeluvallion laitoksen myöntämiä luontoisetuuksia, myös kuolemantapauksessa annettavia välittömästi tarvittavia avustuksia, oleskelujäsenvaltion soveltaman lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin he olisivat vakuutettuina kyseisen lainsäädännön mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 17 artiklan edullisempien säännösten soveltamista. Nämä henkilöt saavat rahaetuuksia, jotka toimivaltainen laitos myöntää soveltamansa lainsäädännön mukaisesti.

*17 artikla***Oleskelu toimivaltaisen valtion ulkopuolella — Erityiset säännöt**

1. Henkilö, joka on palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, sekä hänen mukanaan seuraava puoliso ja huollettavat lapset saavat etuuksia 14 artiklan mukaisesti, ikään kuin he asuisivat siinä valtiossa, jossa henkilö on palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana tai jonka lipun alla purjehtivalla laivalla hän on palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

2. Henkilö, joka oleskelee muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa jonkin jäsenvaltion viranomaisten tunnustamaan tutkintoon johtavan opiskelun tai ammatillisen koulutuksen takia, sekä oleskelun ajan hänen mukanaan seuraava puoliso ja huollettavat lapset saavat etuuksia 14 artiklan mukaisesti oleskellessaan jäsenvaltiossa, jossa henkilö opiskelee tai saa ammatillista koulutusta, ikään kuin he asuisivat tämän jäsenvaltion alueella.

3. Henkilö, johon solvelletaan 50 artiklan säännöksiä, sekä hänen mukanaan seuraava puoliso ja huollettavat lapset saavat etuuksia 14 artiklan mukaisesti, ikään kuin he asuisivat sen jäsenvaltion alueella, josta työtä haetaan.

4. Henkilö, joka ennen eläkkeelle siirtymistään on voinut hyödyntää 14 ja 15 artiklassa säädettyjä mahdollisuuksia, sekä hänen perheenjäsenensä säilyttävät nämä oikeudet eläkkeelle siirtymisen jälkeen.

*18 artikla***Ennakkolupa aiheellisen hoidon saamiseen toimivaltaisen jäsenvaltion ulkopuolella**

Henkilö, joka on saanut toimivaltaiselta laitokselta luvan mennä toisen jäsenvaltion alueelle samaan tilansa vaati-

maa aiheellista hoitoa, saa toimivaltaisen laitoksen kustannuksella luontoisetuudet, jotka oleskelupaikan laitos myöntää soveltamansa lainsäädännön mukaan, ikään kuin hän olisi vakuutettu kyseisen lainsäädännön mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos kyseessä oleva hoito kuuluu toimivaltaisen jäsenvaltion tai asianomaisen asuinjäsenvaltion lainsäädännössä säädettyjen etuuksien joukkoon ja jos asianomaiselle ei ole voitu antaa tällaista hoitoa kohtuullisen ajan kuluessa, kun otetaan huomioon asianomaisen senhetkinen terveydentila ja todennäköinen taudinkulku.

19 artikla

Rahaetuksien laskeminen

1. Sen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännön mukaan rahaetuudet on laskettava keskimääräisten tulojen tai keskimääräisten vakuutusmaksujen perusteella, määrittää nämä keskimääräiset tulot tai vakuutusmaksut yksinomaisesti niiden tulojen tai maksujen perusteella, jotka on vahvistettu maksetuiksi asianomaisen lainsäädännön mukaan täyttyneiden kausien aikana.

2. Sellaisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännön mukaan rahaetuudet on laskettava vakiotulojen perusteella, ottaa huomioon yksinomaan vakiotulot tai tietyissä tapauksissa keskimääräiset vakiotulot kyseisen lainsäädännön mukaisesti täyttyneiltä kausilta.

20 artikla

Eläkkeensaaja — luontoisetuudet

1. Yhden tai useamman eläkkeen saaja ja hänen perheenjäsenensä saavat eläkettä maksavien valtioiden kustannuksella asuinjäsenvaltion laitoksen myöntämiä luontoisetuuksia, myös kuolemantapauksen johdosta annettavia avustuksia, asuinjäsenvaltion soveltaman lainsäädännön mukaan, ikään kuin hän saisi yhtä tai useampaa eläkettä ainoastaan tämän lainsäädännön mukaisesti.

2. Etuuksien kustannukset jaetaan eläkettä maksavien jäsenvaltioiden kesken suhteessa kussakin jäsenvaltiossa täyttyneisiin kausiin, mikäli asianomaisella olisi oikeus etuuksiin kunkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jos hän asuisi niiden alueella.

3. Jos muiden asuinjäsenvaltiossa vakuutettujen eläkeläisten on suoritettava maksuja, myös eläkkeensaajan on maksettava niitä. Maksut jaetaan eläkettä maksavien jäsenvaltioiden kesken suhteessa kussakin jäsenvaltiossa täyttyneisiin kausiin.

4. Kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio tai näiden valtioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat sopia muista korvaustavoista tai luopua korvauksista jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvien laitosten välillä.

21 artikla

Eläkkeensaaja ja hänen perheenjäsenensä — rahaetuudet

Eläkkeensaaja tai -hakija ja hänen perheenjäsenensä saavat rahaetuuksia työkyvyttömyyttä koskevan luvun säännösten mukaisesti.

22 artikla

Eläkkeenhakija ja hänen perheenjäsenensä

Edellä 20 ja 21 artiklaa sovelletaan vastaavasti henkilöihin, joiden oikeus sairasetuuksiin, myös kuolemantapauksen johdosta annettaviin avustuksiin, lakkaa eläkehakemuksen käsittelyn aikana sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, joka oli viimeksi toimivaltainen.

23 artikla

Oikeus etuuksiin asuinvaltiossa

Jos perheenjäsenet asuvat sellaisen jäsenvaltion alueella, jonka lainsäädännön mukaan oikeus saada luontoisetuuksia, myös kuolemantapauksen johdosta annettavia avustuksia, ei edellytä vakuutusta tai työskentelyä, heidän saamiaan luontoisetuuksia pidetään sen laitoksen puolesta suoritettuina, joka soveltaa lainsäädäntöä, jonka mukaisesti henkilö on vakuutettu, paitsi jos puoliso tai lapsista huolehtiva henkilö on palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana kyseisen jäsenvaltion alueella.

24 artikla

Merkittävät luontoisetuudet

1. Jos jäsenvaltion laitos on tunnustanut henkilön tai hänen perheenjäsentensä oikeuden proteeseihin, merkittäviin apuvälineisiin tai muihin merkittäviin luontoisetuuksiin ennen kuin hänet vakuutetaan toisen jäsenvaltion laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaisesti, asianomainen saa nämä etuudet ensiksi mainitun laitoksen kustannuksella, vaikka ne myönnetään sen jälkeen, kun hänet on jo vakuutettu toisen laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaisesti.

2. Hallintotoimikunta laatii luettelon etuuksista, joihin 1 kohdan säännöksiä sovelletaan.

*25 artikla***Kausityöntekijöiden kausien yhteenlaskeminen**

Edellä 4 artiklaa sovelletaan kausityöntekijöihin myös sellaisten ennen vakuutuksen katkeamista koskevien kausien osalta, jotka ylittävät toimivaltaisen valtion lainsäädännön salliman kauden, edellyttäen kuitenkin, että asianomainen on ollut ilman vakuutusta enintään neljän kuukauden ajan.

*26 artikla***Laitosten väliset korvaukset**

1. Jäsenvaltion laitoksen tämän luvun säännösten mukaisesti toisen jäsenvaltion laitoksen puolesta antamat luontoisetuudet, myös kuolemantapauksen johdosta annettavat avustukset, korvataan täysimääräisesti ja määritetään ja maksetaan 71 artiklassa tarkoitettussa täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan todellisten kustannusten perusteella.

2. Kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio tai näiden valtioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat sopia muista korvaustavoista tai luopua korvauksista jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvien laitosten välillä.

2 LUKU

TYÖKYVYTTÖMYYS*27 artikla***Yleinen säännös**

Henkilöt, joihin on sovellettu kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädäntöä, saavat etuuksia 3 luvun säännösten mukaisesti, joita sovelletaan soveltuvin osin.

*28 artikla***Toisen jäsenvaltion työkyvyttömyyskorvauskausien huomioon ottaminen toisessa jäsenvaltiossa**

Sen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännössä edellytetään työkyvyttömyysetuuksien myöntämiseksi, että asianomainen on saanut sairausvakuutuksen rahaetuksia tai on ollut työkyvytön tietyn pituisen ajan, ottaa huomioon kaikki kaudet, joina asianomainen on saanut toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti työkyvyttömyyden vuoksi sairausvakuutuksen rahaetuksia

tai on säilyttänyt palkkansa tai työkyvyttömyysetuudet, ikään kuin kyseessä olisi kausi, jolloin hän on saanut rahaetuksia jäsenvaltion soveltaman lainsäädännön mukaisesti tai jolloin hän on ollut työkyvytön tämän lainsäädännön mukaisesti.

*29 artikla***Työkyvyttömyyden paheneminen**

Silloin kun sellainen työkyvyttömyys pahenee, josta henkilö saa etuuksia kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, etuudet myönnetään hänelle tämän osaston säännösten mukaisesti paheneminen huomioon ottaen.

*30 artikla***Etuuksista vastaavan laitoksen määrittäminen, kun työkyvyttömyysetuusia aletaan suorittaa uudelleen**

1. Jos etuuksien antaminen on aloitettava uudelleen niiden keskeyttämisen jälkeen, siitä on vastuussa se laitos tai ne laitokset, joka oli tai jotka olivat vastuussa etuuksien maksamisesta niiden keskeyttämisen aikana, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 31 artiklan soveltamista.

2. Jos etuuksien keskeyttämisen jälkeen asianomaisen tila edellyttää uusien etuuksien myöntämistä, ne myönnetään tämän luvun säännösten mukaisesti.

*31 artikla***Työkyvyttömyysetuuksien muuttaminen vanhuusetuuksiksi**

1. Työkyvyttömyysetuudet muutetaan tarvittaessa vanhuusetuuksiksi siinä lainsäädännössä tai niissä lainsäädännössä säädetyin edellytyksin, jonka tai joiden mukaan ne on myönnetty, ja 3 luvun säännösten mukaisesti.

2. Työkyvyttömyysetuuksien suorittamisesta jäsenvaltion lainsäädännön mukaan vastaava laitos maksaa edelleen työkyvyttömyysetuutta saavalle henkilölle soveltamansa lainsäädännön mukaisia työkyvyttömyysetuuksia, joihin tällä on oikeus, jos tämä voi 32 artiklan säännösten mukaisesti hakea vanhuusetuutta toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, kunnes 1 kohdan säännöksiä ryhdytään soveltamaan tähän laitokseen tai kunnes asianomainen täyttää tarvittavat edellytykset etuuksien saamiseksi.

3 LUKU

VANHUUSELÄKKEET SEKÄ PERHE-ELÄKKEET

32 artikla

Etuuksien myöntämistä koskevat yleiset säännökset, kun henkilöön sovelletaan kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädäntöä

1. Kun etuuden myöntämistä koskeva hakemus on toimitettu, toimivaltaisen laitoksen on otettava huomioon etuuden myöntämisessä kaikki lainsäädännöt, joita hakijaan on sovellettu, paitsi jos hakija nimenomaisesti pyytää yhden tai useamman jäsenvaltion vanhuusetuuksien lykkäämistä tai jos hän ei täytä samanaikaisesti kaikkien jäsenvaltioiden häneen sovellettavien lainsäädäntöjen edellytyksiä, myös vakuutus- tai asumiskausien yhteenlaskemista koskevia edellytyksiä.

2. Jos asianomainen ei täytä tietyllä hetkellä kaikkien jäsenvaltioiden lainsäädännössä esitettyjä edellytyksiä, niiden laitosten, joiden soveltaman lainsäädännön kaikki edellytykset täyttyvät, on siinä tapauksessa, että tämän huomioon ottamisen ansiosta etuuden määrä on suurempi, otettava huomioon 34 artiklan 1 kohdan a alakohdan tai 2 kohdan mukaisessa laskemisessa kaudet, jotka ovat täyttyneet niiden lainsäädäntöjen mukaan, joiden kaikki edellytykset eivät täyty.

3. Tämän kohdan säännöksiä sovelletaan vastaavasti, jos asianomainen on hakenut nimenomaisesti vanhuusetuuksien myöntämisen lykkäämistä.

4. Uusi laskenta suoritetaan automaattisesti, kun muissa lainsäädännöissä vaaditut edellytykset täytetään tai kun henkilö pyytää 1 kohdan mukaisesti lykätyn vanhuusetuuden myöntämistä.

5. Lasten perusteella eläkkeeseen maksettavat korotukset tai lisät ja orvoneläkkeet myönnetään tämän luvun säännösten mukaisesti.

33 artikla

Vakuutus- tai asumiskausien huomioon ottaminen etuuksia koskevien oikeuksien saavuttamiseksi, säilyttämiseksi tai takaisinsaamiseksi

1. Jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen on otettava huomioon kaikki toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan täyttyneet vakuutus- ja/tai asumiskaudet riippumatta siitä, onko kyseessä yleinen vai erityinen järjestelmä.

2. Jos sovellettavan lainsäädännön mukaisesti edellytetään, että erityisjärjestelmän etuuksien myöntämisessä otetaan huomioon muissa jäsenvaltioissa täyttyneet kaudet, ne otetaan huomioon vain, jos ne ovat täyttyneet

vastaavassa järjestelmässä tai, jos sellaista ei ole, samassa ammatissa tai samassa työssä.

3. Jos vakuutettu ei täytä erityisjärjestelmän etuuksien saamiseksi vaadittavia edellytyksiä, kaudet otetaan huomioon kyseisessä jäsenvaltiossa yleisen järjestelmän tai sellaisen puuttuessa palkansaajiin sovellettavan järjestelmän mukaisia etuuksia myönnettäessä.

4. Jäsenvaltion erityisjärjestelmän etuuksien saamiseen oikeuttavat kaudet otetaan huomioon myös yleisen järjestelmän tai sellaisen puuttuessa palkansaajiin sovellettavan järjestelmän etuuksia myönnettäessä.

34 artikla

Etuuksien myöntäminen

1. Jos jäsenvaltion lainsäädännössä vaaditut edellytykset etuuksia koskevan oikeuden saamiseksi ovat täyttyneet ilman kausien yhteenlaskemista, toimivaltaisen laitoksen laskee maksettavien etuuksien määrän

- a) yhtäältä ainoastaan soveltamansa lainsäädännön säännösten mukaan (kansallinen eläke)
- b) toisaalta 2 kohdan säännösten mukaan (suhteutettu eläke).

2. Jos jäsenvaltion lainsäädännössä vaaditut edellytykset etuuksia koskevan oikeuden saamiseksi ovat täyttyneet vain laskemalla kaudet yhteen

- a) toimivaltaisen laitoksen laskee sen etuuden teoreettisen määrän, jota asianomainen voisi hakea, jos kaikki muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti täyttyneet vakuutus- tai asumiskaudet olisivat täyttyneet kyseisen jäsenvaltion soveltaman lainsäädännön mukaan etuuden myöntämispäivänä. Jos tämän lainsäädännön mukaan etuuden määrä ei riipu täyttyneiden vakuutuskausien kestosta, määrää pidetään teoreettisena määränä.
- b) toimivaltaisen laitoksen määrittää sen jälkeen etuuden tosiasiallisen määrän (pro rata -määrä) soveltamalla teoreettiseen määrään vain laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan ennen riskin toteutumista täyttyneiden vakuutus- tai asumiskausien pituutta suhteessa niiden vakuutus- tai asumiskausien kokonaispituuteen, jotka ovat täyttyneet kaikissa kyseessä olevissa jäsenvaltioissa ennen riskin toteutumista.

3. Toimivaltaisen laitoksen soveltaa tarvittaessa edellä 1 ja 2 kohdan mukaisesti laskettuun määrään etuuden myöntämiseen sovellettavassa lainsäädännössä säädettyjä

vähentämistä, keskeyttämistä tai peruuttamista koskevia sääntöjä tämän luvun 35–37 artikloissa säädettyjen rajoitusten mukaan.

4. Vakuutetulla on oikeus saada kunkin maan toimivaltaiselta laitokselta korkeampi kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja yhteisön lainsäädännön mukaisesti lasketusta määrästä.

35 artikla

Työkyvyttömyys-, vanhuus- tai lesken-/orvonetuksiin jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan sovellettavat pienentämistä, keskeyttämistä tai peruuttamista koskevat säännökset (päällekkäisyyttä estävät säännöt) — Yleiset säännökset

1. Jäsenvaltion lainsäädännössä olevia etuuksien pienentämistä, keskeyttämistä tai peruuttamista koskevia säännöksiä voidaan soveltaa edunsaajaan, kun etuus on päällekkäinen samaan pakolliseen vakuutuskauteen liittyvien muiden sosiaaliturvaetuuksien kanssa tai muun tulon kanssa, vaikka tällaiset etuudet on saavutettu toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan tai tällainen tulo ansaittu toisen jäsenvaltion alueella, jollei tässä luvussa toisin säädetä.

2. Jos työkyvyttömyysetuuksia tai varhennettuja vanhuusetuuksia saava henkilö on palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, häneen voidaan soveltaa päällekkäisyyttä estäviä jäsenvaltion säännöksiä, vaikka hän harjoittaa toimintaansa toisen jäsenvaltion alueella.

3. Kaikkia samalle henkilölle täytyneiden vakuutus- ja/tai asumiskausien perusteella laskettuja tai maksettuja päällekkäisiä työkyvyttömyys-, vanhuus- tai lesken-/orvonetuksia pidetään päällekkäisinä samanlaisina etuuksina.

4. Päällekkäisiä etuuksia, joita ei voida pitää 3 kohdan nojalla samanlaisina, pidetään päällekkäisinä erilaisina etuuksina.

5. Toimivaltaisen laitoksen on otettava huomioon ulkomailla saadut etuudet tai tulot vain, jos sen soveltamassa lainsäädännössä säädetään siitä nimenomaisesti.

6. Toimivaltaisen laitoksen on otettava huomioon toisesta jäsenvaltiosta myönnettävien etuuksien määrä ennen verojen, sosiaaliturvamaksujen ja muiden henkilökohtaisten pidätysten vähentämistä.

7. Toimivaltaisen laitoksen ei tarvitse ottaa huomioon toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan jatkuvan vapaaehtoisen tai valinnaisen vakuutuksen perusteella ansaittujen etuuksien määrää.

8. Jos vain yksi jäsenvaltio soveltaa päällekkäisyyttä estäviä sääntöjä siksi, että asianomainen saa samanlaisia tai erilaisia etuuksia muiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaan tai saa muiden jäsenvaltioiden alueella ansaittua tuloa, maksettavaa etuutta voidaan alentaa vain muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan maksettavien etuuksien tai niiden alueella ansaitun tulon yhteismäärällä.

36 artikla

Kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön nojalla maksettavien samanlaisten etuuksien päällekkäisyys — Eriyissäännökset

1. Etuuksien päällekkäisyyttä estäviä jäsenvaltion säännöksiä ei sovelleta 34 artiklan 2 kohdan säännösten mukaisesti laskettuun etuuteen (pro rata -määrä).

2. Edellä 34 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan laskettua kansallista etuutta voidaan alentaa tai se voidaan keskeyttää tai peruuttaa jäsenvaltion lainsäädännön mukaisten päällekkäisyyttä estävien sääntöjen mukaisesti vain jos kyseessä on

a) etuus, jonka määrä ei riipu vakuutus- tai asumiskausien pituudesta

tai

b) etuus, jonka suuruus määrätään riskin toteutumispäivän ja myöhemmän päivämäärän välisen laskennallisen kauden perusteella, jos etuus on päällekkäinen

i) samanlaisen etuuden kanssa, paitsi jos kahden tai useamman jäsenvaltion välillä on tehty sopimus, jonka tarkoituksena on estää saman laskennallisen kauden huomioon ottaminen kahdesti tai useammin

tai

ii) sellaisen etuuden kanssa, jonka määrä ei riipu vakuutus- tai asumiskausista.

37 artikla

Yhden tai useamman kansallisen etuuden päällekkäisyys yhden tai useamman erilaisen etuuden tai muiden tulojen kanssa, jos asia koskee kahta tai useampaa jäsenvaltiota — Eriyissäännökset

1. Jos erilaisten etuuksien tai muun tulon saaminen johtaa päällekkäisyyttä estävien säännösten soveltamiseen, kun kyseessä on

- a) kaksi etuutta tai useampia etuuksia, jotka on laskettu kansallisen lainsäädännön mukaisesti, toimivaltaisten laitosten on jaettava ne summat, joita ei maksettaisi sovellettaessa tiukasti päällekkäisyyttä estäviä säännöksiä, niiden etuuksien määrällä, joihin kyseisiä säännöksiä sovelletaan
- b) kaksi etuutta tai useampia etuuksia, jotka on laskettu suhteellisuusmenetelmän (pro rata) mukaan, toimivaltaisten laitosten on otettava huomioon muissa jäsenvaltioissa saatu etuus tai etuudet tai muut tulot sekä kaikki päällekkäisyyttä estävien säännösten soveltamisessa huomioon otettavat tekijät soveltamalla vakuutus- ja/tai asumiskausien välistä suhdetta, joka on vahvistettu 34 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua kyseisten etuuksien laskemista varten (pro rata -määrä)
- c) yksi tai useampia kansallisen lainsäädännön mukaisesti laskettuja etuuksia ja yksi tai useampia suhteutettuja etuuksia, toimivaltaisten laitosten on sovellettava päällekkäisyyttä estäviä säännöksiä
- i) a alakohdan mukaisesti kansallisten etuuksien osalta
- ii) b alakohdan mukaisesti suhteutettujen etuuksien osalta.

2. Toimivaltainen laitos ei sovelle kansallisten etuuksien osalta säädettyä jakamista, jos sen soveltamassa lainsäädännössä säädetään erilaisten etuuksien ja/tai muiden tulojen huomioon ottamisesta sekä kaikista muista tekijöistä laskettaessa osaa niiden määrästä suhteessa 34 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin vakuutuskausiin.

3. Kaikkia edellä mainittuja säännöksiä sovelletaan vastaavasti, jos yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään, että etuutta ei voida myöntää silloin kun asianomainen saa toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaista erilaista etuutta tai muuta tuloa.

38 artikla

Etuuksien laskemista koskevat täydentävät säännökset

1. Asetuksen 34 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen teoreettisten ja pro rata -määrän laskemiseksi sovelletaan seuraavia sääntöjä:

- a) toimivaltainen laitos ottaa huomioon soveltamassaan lainsäädännössä vaaditun enimmäispituuden, jos kaikissa jäsenvaltioissa ennen riskin toteutumista täyttyneiden vakuutus- ja/tai asumiskausien kokonaispituus ylittää kyseisen enimmäispituuden. Säännöstä ei sovel-

leta etuuksiin, joiden määrä ei riipu vakuutuskausien pituudesta.

- b) toimivaltainen laitos ottaa huomioon päällekkäiset kaudet 71 artiklassa tarkoitettussa täytäntöpanoasetuksessa annettujen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

- c) jos jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään, että etuudet lasketaan tulojen, maksujen tai korotusten taikka keskimääräisten, suhteellisten, kiinteiden tai laskennallisten määrien perusteella, toimivaltainen laitos

- i) määrittää etuuksien keskimääräisen tai suhteellisen laskentaperustan ainoastaan soveltamansa lainsäädännön nojalla täyttyneiden vakuutuskausien mukaisesti

- ii) käyttää toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti täyttyneiden vakuutus- ja/tai asumiskausien mukaan laskettavien määrien määrittämiseen samoja keskimääräisiä, suhteellisia, kiinteitä tai laskennallisia tekijöitä, kuin mitä käytetään sen soveltaman lainsäädännön mukaisesti täyttyneiden vakuutuskausien määrittämiseen tai toteamiseen.

2. Edellisessä kohdassa esitettyjen tekijöiden perusteella laskettujen etuuksien teoreettista määrää on asianmukaisesti tarkistettava ja korotettava, ikään kuin asianomainen olisi jatkanut ammatinsa harjoittamista samoin dellytyksin kyseisessä jäsenvaltiossa.

39 artikla

Lisän myöntäminen, kun eri jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaan maksettavien etuuksien kokonaismäärä ei yllä edunsaajan asuinvaltion lainsäädännön mukaiseen vähimmäismäärään

Sellaiselle etuuksien saajalle, johon tämän luvun säännöksiä sovelletaan, ei voida sen valtion lainsäädännön mukaan, jossa hän asuu ja jonka mukaista etuutta hänelle maksetaan, myöntää etuutta, joka on pienempi kuin vähimmäisetuus sellaiselta vakuutus- tai asumiskaudelta, joka on yhtä pitkä kuin kaikki suoritusta varten tämän luvun säännösten mukaisesti huomioon otetut vakuutuskaudet.

Tämän valtion toimivaltainen laitos maksaa asianomaiselle hänen asuessaan kyseisessä valtiossa lisän, joka on yhtä suuri kuin tämän luvun mukaisesti maksettavien etuuksien kokonaismäärän ja vähimmäisetuuden määrän erotus.

40 artikla

Etuuksien arvon säilyttäminen ja uudelleenlaskenta

1. Jos elinkustannusten nousun tai tulotason muutosten tai muiden tarkistusta edellyttävien seikkojen vuoksi asianomaisten valtioiden etuuksia muutetaan kiinteällä prosenttimäärällä tai muulla kiinteällä määrällä, tällaista prosenttimäärää tai määrää on sovellettava sellaisenaan etuuksiin, jotka määräytyvät 34 artiklan mukaisesti ilman, että kyseisen artiklan mukaista uudelleenlaskemista tarvitaan.

2. Jos sitä vastoin etuuksien määräytymistapaa tai laskemissääntöjä muutetaan, uudelleenlaskeminen tehdään 34 artiklan mukaisesti.

4 LUKU

TYÖTAPATURMAT JA AMMATTITAUDIT

41 artikla

Oikeus luontois- ja rahaetuuksiin

1. Asetuksen 14, 15, 16, 18, 19 ja 26 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin työtapaturmia ja ammattitauteja koskeviin etuuksiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan edullisempien säännösten soveltamista.

2. Työtapaturman tai ammattitaudin uhri, joka oleskelee muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, saa oleskeluvaltion laitoksesta sen soveltaman lainsäädännön mukaisesti toimivaltaisen valtion kustannuksella erityisiä luontoisuuksia työtapaturmia ja ammattitauteja koskeva järjestelmästä, ikään kuin asianomainen olisi vakuutettuna kyseisen lainsäädännön mukaisesti.

42 artikla

Ammattitauteja koskevat etuudet, jos kyseinen henkilö on ollut alttiina samalle riskille useassa jäsenvaltiossa

1. Kun ammattitaudin saanut henkilö on harjoittanut toimintaa, jonka luonne kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön mukaan on todennäköisesti aiheuttanut tämän taudin, etuudet, joita hän tai kuolemapauksessa hänen edunsaajansa voivat hakea, myönnetään yksinomaan viimeisen sellaisen valtion lainsäädännön mukaan, jonka mukaiset edellytykset täyttyvät, ottaen tarvittaessa huomioon 2–4 kohdan säännökset.

2. Jos jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ammattitautia koskevien etuuksien myöntämiseksi edellytetään, että kysymyksessä oleva tauti todettiin ensimmäisen kerran

sen alueella, tällainen edellytys katsotaan täytetyksi, jos tauti todettiin ensimmäisen kerran toisen jäsenvaltion alueella.

3. Jos jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ammattitautia koskevien etuuksien myöntämiseksi edellytetään, että kyseinen tauti on todettu tietyn määräajan kuluessa viimeisen sellaisen toiminnan päättymisestä, joka todennäköisesti on aiheuttanut taudin, tämän valtion toimivaltaisen laitoksen on, tutkiessaan aikaa, jona tällaista toimintaa harjoitettiin, otettava tarvittaessa huomioon muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan harjoitettu samanlainen toiminta, ikään kuin sitä olisi harjoitettu ensiksi mainitun valtion lainsäädännön mukaan.

4. Jos jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ammattitautia koskevien etuuksien myöntämiseksi edellytetään, että kyseisen ammattitaudin todennäköisesti aiheuttavaa toimintaa on harjoitettu tietty aika, valtion toimivaltaisen laitoksen on tarvittaessa otettava huomioon kaudet, joiden aikana tällaista toimintaa harjoitettiin muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan, ikään kuin sitä olisi harjoitettu ensiksi mainitun valtion lainsäädännön mukaan.

43 artikla

Rahaetuuksien laskeminen

1. Sellaisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännön mukaan rahaetuudet on laskettava keskimääräisen tulon perusteella, määrää tällaisen keskimääräisen tulon ottaen huomioon yksinomaan tulot, jotka on vahvistettu maksetuiksi kyseisen lainsäädännön mukaisesti täytyneiden kausien aikana.

2. Sellaisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännön mukaan rahaetuudet on laskettava vakiotulojen perusteella, ottaa huomioon yksinomaan vakiotulot tai tietyissä tapauksissa keskimääräiset vakiotulot kyseisen lainsäädännön mukaisesti täytyneiltä kausilta.

44 artikla

Työtapaturman uhrin kuljetuskustannukset

1. Sellaisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännössä säädetään niiden kustannusten korvaamisesta, jotka aiheutuvat työtapaturman uhrin kuljetamisesta joko hänen asuntoonsa tai sairaalaan, huolehtii tällaisista kuljetuskustannuksista vastaavaan paikkaan uhrin asuinjäsenvaltion alueella.

2. Sellaisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännössä säädetään niiden kustannusten korvaamisesta, jotka aiheutuvat työtapaturmassa kuolleen henkilön ruumiin kuljettamisesta hatauspaikalle, huolehtii soveltamansa lainsäädännön mukaan tällaisista kuljetuskustannuksista vastaavaan paikkaan sen jäsenvaltion alueella, jossa henkilö asui tapaturman sattuessa.

45 artikla

Sellaisen ammattitaudin paheneminen, josta on myönnetty etuutta

Mikäli sellainen ammattitauti pahenee, josta henkilö on saanut tai saa etuutta jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, sovelletaan seuraavia säännöksiä:

- a) jos asianomainen ei ole etuuskien saamisen aikana ollut toisen jäsenvaltion alueella palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana tehtävässä, joka saattaisi aiheuttaa tai pahentaa kyseistä tautia, ensiksi mainitun jäsenvaltion toimivaltainen laitos vastaa etuuskien kustannuksista soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ottaen pahenemisen huomioon
- b) jos asianomainen on etuuskien saamisen aikana harjoittanut kyseistä toimintaa toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, ensiksi mainitun jäsenvaltion toimivaltainen laitos vastaa etuuskien kustannuksista soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ottamatta pahenemista huomioon. Toisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos myöntää soveltamansa lainsäädännön mukaisesti asianomaiselle lisän, jonka määrä vastaa taudin pahentumisen jälkeen maksettavaksi kuuluvan etuuden ja ennen pahentumista maksetun etuuden välistä erotusta, ikään kuin kyseessä oleva tauti olisi puhjennut silloin, kun tämän jäsenvaltion lainsäädäntöä sovellettiin
- c) pienentämistä, keskeyttämistä tai peruuttamista koskevia jäsenvaltion lainsäädännön säännöksiä ei sovelleta edunsaajiin, jotka saavat kahden jäsenvaltion laitosten myöntämiä etuuksia b alakohdan mukaisesti.

46 artikla

Tiettyjen lainsäädäntöjen erityispiirteiden huomioon ottamista koskevat säännöt

1. Jos siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella asianomainen sattuu olemaan, ei ole vakuutusta työtapaturmien tai am-

mattitautien varalta tai jos vakuutukseen ei sisälly luontoisetuuskien antamisesta vastuussa olevaa laitosta, nämä etuudet antaa oleskelu- tai asuinpaikan laitos, joka on vastuussa luontoisetuuskien antamisesta sairaustapauksissa.

2. Jos toimivaltaisen valtion lainsäädännön mukaan täysin ilmaisten luontoisetuuskien antamiseksi edellytetään, että on käytettävä työnantajan järjestämiä sairaanhoitopalveluja, toisessa jäsenvaltiossa saadut luontoisetuudet katsotaan tällaisista sairaanhoitopalveluista saatuiksi.

3. Jos toimivaltaisen valtion lainsäädäntöön sisältyy työnantajan veloitteita koskeva järjestelmä, toisessa jäsenvaltiossa saadut luontoisetuudet katsotaan annetuiksi toimivaltaisen laitoksen pyynnöstä.

4. Jos toimivaltaisen valtion työtapaturmien korvausjärjestelmä ei vastaa luonteeltaan pakollista vakuutusta, luontoisetuudet antaa suoraan työnantaja tai asiaan liittyvä vakuuttaja.

5. Jos jäsenvaltion lainsäädännössä edellytetään nimenomaisesti tai epäsuorasti, että aikaisemmin sattuneet tai todetut työtapaturmat tai ammattitaudit otetaan huomioon, kun arvioidaan työkyvyttömyysastetta vahvistettaessa oikeutta etuuteen tai määrättäessä etuuden määrää, tämän jäsenvaltion toimivaltainen laitos ottaa myös huomioon toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan aikaisemmin sattuneet tai todetut työtapaturmat ja ammattitaudit, ikään kuin ne olisivat sattuneet tai ne olisi todettu sen soveltaman lainsäädännön mukaan.

6. Jos jäsenvaltion lainsäädännössä edellytetään nimenomaisesti tai epäsuorasti, että myöhemmin sattuneet tai todetut työtapaturmat tai ammattitaudit otetaan huomioon, kun arvioidaan työkyvyttömyysastetta vahvistettaessa oikeutta etuuteen tai määrättäessä tällaisen etuuden määrää, tämän jäsenvaltion toimivaltainen laitos ottaa huomioon myös toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan myöhemmin sattuneet tai todetut työtapaturmat tai ammattitaudit, ikään kuin ne olisivat sattuneet tai ne olisi todettu sen soveltaman lainsäädännön mukaan, mutta vain jos:

- a) mitään korvausta ei ole suoritettu sen soveltaman lainsäädännön mukaan aikaisemmin sattuneen tai todetun työtapaturman tai ammattitaudin perusteella

ja

- b) mitään korvausta ei ole suoritettu myöhemmin sattuneen tai todetun työtapaturman tai ammattitaudin perusteella sellaisen toisen jäsenvaltion lainsäädännön

mukaan, jossa työtapaturma tai ammattitauti sattui tai todettiin, sanotun kuitenkin rajoittamatta 5 kohdan säännösten soveltamista.

47 artikla

Sovellettava järjestelmä, jos asuin- tai oleskelumaassa on useita järjestelmiä — Etuuksien enimmäiskesto

1. Jos oleskelu- tai asuinmaan lainsäädännössä on useita vakuutusjärjestelmiä, muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa oleskeleviin tai asuviin työtapaturman uhreihin sovelletaan terästeollisuuden työntekijöiden järjestelmän säännöksiä. Jos kyseisessä lainsäädännössä säädetään kaivostyöntekijöiden tai vastaavien yritysten työntekijöiden erityisjärjestelmästä, tämän järjestelmän säännöksiä kuitenkin sovelletaan tähän työntekijäryhmään, jos oleskelu- tai asuinpaikan laitos, johon he toimittavat hakemuksensa, on toimivaltainen soveltamaan tätä järjestelmää.

2. Jos jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään enimmäisaika, jona etuuksia voidaan myöntää, tätä lainsäädäntöä soveltava laitos voi ottaa huomioon ajan, jona etuuksia on jo suoritettu toisen jäsenvaltion laitoksesta.

5 LUKU

TYÖTTÖMYYS

48 artikla

Vakuutus-, työskentely- tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien yhteenlaskemista koskevat erityissäännökset

1. Sen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen, jonka lainsäädännön mukaan etuuksia koskevan oikeuden saavuttamiseksi, säilyttämiseksi tai takaisinsaamiseksi edellytetään joko vakuutuskausien tai työskentely- tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien täyttymistä, on otettava tarpeellisessa määrin huomioon vakuutus-, työskentely- tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kaudet, jotka ovat täyttyneet toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, ikään kuin nämä kaudet olisivat täyttyneet sen soveltaman lainsäädännön mukaan.

Jos sovellettavassa lainsäädännössä etuuksien saamiseksi edellytetään täyttyneitä vakuutuskausia, toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan täyttyneet työskentely- tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kaudet otetaan kuitenkin huomioon vain, jos näitä kausia voitaisiin pitää vakuutuskausina, jos ne olisivat täyttyneet kyseisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Edeltävän kohdan säännösten soveltamiseksi edellytetään, että asianomainen on täyttänyt viimeksi

— vakuutuskaudet tai

— työskentelykaudet

— itsenäisen ammatinharjoittamisen kaudet

sen lainsäädännön mukaisesti, jonka mukaan etuuksia haetaan.

3. Jos etuudet myönnetään tietyksi kaudeksi, jonka pituus riippuu vakuutus-, työskentely tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien pituudesta, sovelletaan 1 kohdan säännöksiä.

49 artikla

Etuuksien laskeminen

Sellaisen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen, jonka lainsäädännön mukaan etuudet on laskettava aiempien tulojen perusteella, on otettava huomioon yksinomaan tulot, jotka asianomainen on saanut viimeisimmästä työstään tämän lainsäädännön mukaisesti. Jos asianomainen on työskennellyt viimeksi tämän lainsäädännön mukaisesti enintään neljä viikkoa, etuudet kuitenkin lasketaan sellaisten normaalitulojen perusteella, jotka vastaavat tuloja toimivaltaisen laitoksen toimialueella vastaavassa tai samanlaisessa työssä kuin hänen viimeinen työnsä toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

50 artikla

Työttömät, jotka muuttavat muuhun kuin toimivaltaiseen jäsenvaltioon

1. Työttömyyden varalta vakuutettu henkilö, joka muuttaa toiseen jäsenvaltioon työnhakemista varten, säilyttää oikeuden saada rahallisia työttömyysetuuksia seuraavin edellytyksin ja rajoituksin:

a) ennen lähtöään hänen on täytynyt ilmoittautua työnhakijaksi, ja hänen täytyy pysyä toimivaltaisen valtion työvoimaviranomaisten käytettävissä vähintään neljän viikon ajan työttömäksi tulemisen jälkeen. Toimivaltaiset viranomaiset tai laitokset voivat kuitenkin antaa hänelle luvan lähteä ennen tämän ajan päättymistä

b) asianomaisen on seitsemän päivän kuluessa siitä, kun hän on lakannut olemasta lähtövaltion työvoimaviranomaisten käytettävissä, ilmoitauduttava työnhakijaksi tulojäsenvaltion työvoimaviranomaisille, osallistuttava

järjestettyyn valvontaan ja noudatettava kyseisen valtion lainsäädännön mukaisia edellytyksiä. Poikkeuksellisissa tapauksissa toimivaltaiset viranomaiset tai laitokset voivat jatkaa tätä aikaa

c) asianomaisen on noudatettava 2 kohdassa tarkoitettuja muita kuin rahallisia työttömyysetuuksia koskevia edellytyksiä, joista säädetään sen jäsenvaltion lainsäädännössä, josta hän hakee työtä

d) oikeus etuuksiin jatkuu kuuden kuukauden ajan siitä päivästä, jona asianomainen lakkasi olemasta lähtövaltionsa työvoimaviranomaisten käytettävissä edellyttäen, että etuuksien saamisen kokonaiskesto ei ylitä kestoja, johon hänellä on oikeus tämän valtion lainsäädännön mukaan. Toimivaltainen laitos myöntää etuudet soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ja omalla kustannuksellaan.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu henkilö saa siinä valtiossa, johon hän muuttaa työnhakuun, työnsaantia helpottamaan tarkoitettuja muita kuin rahallisia työttömyysetuuksia samoin edellytyksin kuin valtion omat kansalliset, jotka saavat tämän asetuksen mukaisia työttömyysetuuksia. Etuuksien saaminen edellyttää työnhakuvaltion lainsäädännössä säädettyjen ehtojen noudattamista, ja etuudet maksaa kyseinen valtio omalla kustannuksellaan.

3. Jos asianomainen palaa toimivaltaiseen valtioon ennen sen kauden päättymistä, jonka aikana hänellä on oikeus etuuksiin 1 kohdan d alakohdan säännösten mukaisesti, hänellä on edelleen oikeus etuuksiin tämän valtion lainsäädännön mukaan, mutta hän menettää kaikki oikeudet etuuksiin toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jos hän ei palaa sinne ennen tämän kauden päättymistä. Poikkeuksellisissa tapauksissa toimivaltaiset viranomaiset tai laitokset voivat jatkaa tätä määräaikaa.

4. Toimivaltaisen valtion ja työnhakuvaltion laitosten ja palvelujen välistä yhteistyötä ja keskinäistä avunantoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt annetaan 71 artiklassa tarkoitetussa täytäntöönpanoasetuksessa.

51 artikla

Työttömät, jotka viimeisen työnsä aikana asuivat muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa

Työttömyyden varalta vakuutettu henkilö, joka viimeisen palkkatyönsä tai itsenäisen ammatinharjoittamisen aikana asui muun kuin toimivaltaisen jäsenvaltion alueella ja oli asuinvaltion työvoimaviranomaisten käytettävissä, saa toimivaltaisen laitoksen antamia etuuksia toimivaltaisen

valtion lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin hän olisi ollut sen työvoimaviranomaisten käytettävissä.

6 LUKU

VARHAISELÄKE

52 artikla

Vakuutus- tai työskentelykausien yhteenlaskemista koskevat erityissäännökset

1. Sen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen, jonka lainsäädännön mukaan etuuksia koskevan oikeuden saavuttamiseksi, säilyttämiseksi tai takaisinsaamiseksi edellytetään vakuutus- tai työskentelykausien täyttymistä, on otettava tarpeellisessa määrin huomioon vakuutus- tai työskentelykaudet, jotka ovat täytyneet toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, ikään kuin nämä kaudet olisivat täytyneet sen soveltaman lainsäädännön mukaan.

Jos sovellettavassa lainsäädännössä etuuksien saamiseksi edellytetään täytyneitä vakuutuskausia, toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan täytyneet työskentelykaudet otetaan kuitenkin huomioon vain, jos näitä kausia voitaisiin pitää vakuutuskausina, jos ne olisivat täytyneet kyseisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Edeltävän kohdan soveltamiseksi edellytetään, että asianomainen on täyttänyt viimeksi

- vakuutuskaudet tai
- työskentelykaudet

sen lainsäädännön mukaisesti, jonka mukaan etuuksia haetaan.

7 LUKU

PERHE-ETUUKSET, ELÄKKEENSAAJIEN HUOLLETTAVIEN LASTEN ETUUKSET JA ORVONETUUKSET

53 artikla

Ensisijaisuussäännöt, kun oikeudet etuuksiin ovat päällekkäiset

Jos sama perheenjäsen voisi samanaikaisesti saada perhe-etuuksia, orvonetuuksia tai eläkkeensaajan huollettaville lapsille maksettavia etuuksia useasta jäsenvaltiosta niiden lainsäädännön tai tämän asetuksen mukaisesti, sen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännön mukai-

nen etuus on suurin, maksaa etuuden kokonaisuudessaan. Kustannukset jaetaan tasapuolisesti kaikkien asianomaisten jäsenvaltioiden kesken toimivaltaisten laitosten välisillä korvauksilla niin, että korvattava määrä ei ylitä niiden soveltamassa lainsäädännössä säädettyä määrää.

54 artikla

Etuuksien antaminen — Henkilö, joka tosiasiallisesti huolehtii perheenjäsenistä

Jos henkilö, jolle perhe-etuudet, orvonetuudet tai eläkkeensaajan huollettavien lasten etuudet maksetaan, ei käytä etuuksia perheenjäsenien ylläpitoon, toimivaltainen laitos antaa kyseiset etuudet luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, joka tosiasiallisesti huolehtii perheenjäsenistä, ja laitoksen katsotaan täyttäneen velvoitensa.

8 LUKU

ERITYISETUUDET

55 artikla

1. Tätä lukua sovelletaan maksuihin perustumattomiin rahaetuuksiin, joiden myöntämistä koskevat yksityiskohdalliset säännöt liittyvät läheisesti erityiseen taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseen ja jotka

a) myönnetään varallisuusselvityksen perusteella

tai

b) on tarkoitettu vain vammaisten erityistä suojelemista varten

jos nämä etuudet on mainittu liitteessä I.

2. Henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, saavat 1 kohdassa tarkoitettuja erityisetuuksia ainoastaan sen jäsenvaltion alueella, jossa he asuvat, ja tämän valtion lainsäädännön mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän asetuksen muiden säännösten soveltamista. Asuinpaikan laitos antaa etuudet omalla kustannuksellaan.

3. Sen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännön mukaan 1 kohdassa tarkoitettua etuutta koskevan oikeuden saavuttamiseksi edellytetään asumiskausien täyttymistä, ottaa tarpeellisessa määrin huomioon toisen jäsenvaltion alueella täyttyneet asumiskaudet, ikään kuin ne olisivat ensiksi mainitun jäsenvaltion alueella täyttyneitä kausia.

4. Jos jäsenvaltion lainsäädännön mukaan 1 kohdassa tarkoitettua työkyvyttömyys- tai vammaisuuden saamiseksi edellytetään, että työkyvyttömyys tai vammaisuus

todettiin ensimmäisen kerran tämän jäsenvaltion alueella, tämä edellytys katsotaan täyttyneeksi, jos työkyvyttömyys tai vammaisuus todettiin ensimmäisen kerran jonkin toisen jäsenvaltion alueella.

IV OSASTO

SOSIAALITURVAJÄRJESTELMIEN YHTEENSOVITTAMISTA KÄSITTELEVÄ HALLINTOTOIMIKUNTA

56 artikla

Kokoonpano ja tehtävät

1. Komission yhteyteen perustetaan sosiaaliturvan yhteensovittamista käsittelevä hallintotoimikunta, jäljempänä ”hallintotoimikunta”, jossa on edustaja kustakin jäsenvaltiosta tarvittaessa asiantuntijan avustamana. Komission edustaja osallistuu hallintotoimikunnan kokouksiin neuvoa-antavassa ominaisuudessa.

2. Hallintotoimikunnan jäsenet laativat yhdessä toimikunnan säännöt.

3. Komissio huolehtii hallintotoimikunnan sihteeristötehtävistä.

57 artikla

Hallintotoimikunnan tehtävät

Hallintotoimikunnan tehtävänä on

a) käsitellä kaikkia hallinnollisia ja tulkinnallisia kysymyksiä, jotka johtuvat tämän asetuksen ja myöhempien asetusten säännöksistä tai mistä tahansa sopimuksesta tai järjestelystä, joka on tehty näiden alalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisten viranomaisten, laitosten tai henkilöiden oikeutta turvautua kansallisessa lainsäädännössä, tässä asetuksessa ja perustamissopimuksessa säädettyyn tai määrättyyn menettelyyn tai tuomiovaltaan

b) edistää ja kehittää jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä sosiaaliturvan alalla

c) uudistaa tietojenvaihtoon tarvittavia menettelyitä erityisesti mukauttamalla laitosten välistä tietovirtaa telemaattista vaihtoa varten ottaen huomioon tietojenkäsittelyn kehittymisen kussakin jäsenvaltiossa; hallinto-

toimikunta antaa telemaattisten palveluiden yhteistä rakennetta, varsinkin tietosuojaa ja standardien käyttöä koskevat säännöt; se vahvistaa telemaattisten palveluiden yhteisen osan toimintatavat

- d) harjoittaa muuta toimintaa, joka kuuluu sen toimivaltaan tämän asetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen säännösten tai minkä tahansa niiden mukaisesti tehdyn sopimuksen tai järjestelyn mukaan
- e) tehdä komissiolle hyödyllisiä ehdotuksia muiden asetusten valmistelemiseksi ja tämän asetuksen ja muiden asetusten muuttamiseksi.

58 artikla

Tietojenkäsittelyn tekninen toimikunta

1. Hallintotoimikunnan yhteyteen perustetaan tietojenkäsittelyn tekninen toimikunta, jäljempänä ”tekninen toimikunta”. Tekninen toimikunta laatii raportteja ja antaa perusteltuja lausuntoja, ennen kuin hallintotoimikunta tekee päätöksen 57 artiklan c kohdan mukaisesti. Hallintotoimikunta päättää teknisen toimikunnan toimintatavoista ja kokoonpanosta.
2. Tekninen toimikunta
  - a) kerää asiaan liittyvät tekniset asiakirjat ja tekee tutkimuksia, joita vaaditaan sen tehtävien suorittamiseksi
  - b) antaa hallintotoimikunnalle 1 kohdassa tarkoitetut raportit ja perustellut lausunnot
  - c) tekee muita tehtäviä ja tutkii kysymyksiä, jotka hallintotoimikunta sille antaa.

V OSASTO

ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

59 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten yhteistyö

1. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset toimittavat toisilleen kaikkea tietoa, joka koskee
  - a) tämän asetuksen soveltamiseksi toteutettuja toimenpiteitä

- b) jäsenvaltioiden lainsäädännön muutoksia, jotka saattavat vaikuttaa tämän asetuksen soveltamiseen.

2. Jäsenvaltioiden viranomaiset ja laitokset antavat apuaan tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi, ikään kuin kyseessä olisi oman valtion lainsäädännön täytäntöönpano. Mainittujen viranomaisten ja laitosten antama hallinnollinen apu on pääsääntöisesti maksutonta. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat kuitenkin sopia tiettyjen kustannusten korvaamisesta.

3. Jäsenvaltioiden viranomaiset ja laitokset voivat tätä asetusta täytäntöön pantaessa olla suoraan yhteydessä toisiinsa ja asianomaisiin tai heidän edustajiinsa.

4. Jäsenvaltion viranomaiset, laitokset ja tuomioistuimet eivät saa jättää tutkimatta niille toimitettuja hakemuksia tai muita asiakirjoja sillä perusteella, että ne on laadittu toisen jäsenvaltion virallisella kielellä.

60 artikla

Henkilötietojen tietosuoja

1. Jos jäsenvaltion viranomaiset tai laitokset toimittavat tämän asetuksen tai 71 artiklassa tarkoitetun täytäntöönpanoasetuksen mukaan henkilötietoja toisen jäsenvaltion viranomaisille tai laitoksille, toimittamiseen sovelletaan toimittavan jäsenvaltion tietosuojaa koskevaa lainsäädäntöä. Kaikki myöhemmät siirrot sekä tietojen tallentaminen, muuttaminen ja hävittäminen tapahtuu vastaanottavan jäsenvaltion tietosuojaa koskevan lainsäädännön mukaan.
2. Lähetettäessä tämän asetuksen ja sen täytäntöönpanoasetuksen mukaan vaadittuja tietoja jäsenvaltiosta toiseen noudatetaan yhteisön säännöksiä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä.

61 artikla

Sähköinen tietojenkäsittely

1. Jäsenvaltioiden on asteittain ryhdyttävä käyttämään telemaattisia palveluita tämän asetuksen ja sen täytäntöönpanoasetuksen mukaisesti vaadittujen tietojen sähköiseen vaihtoon laitosten välillä. Telemaattisten palveluiden käytön tavoitteena on mahdollistaa asetuksen ja sen täytäntöönpanoasetuksen tehokas soveltaminen sekä nopeuttaa etuuksien myöntämistä ja maksamista. Komissio tukee yhteisten etujen mukaista toimintaa siitä lähtien, kun jäsenvaltiot ottavat nämä telemaattiset palvelut käyttöön.

2. Kukin jäsenvaltio on vastuussa omien telemaattisten palveluidensa hallinnosta luonnollisten henkilöiden suo-

jelua henkilötietojen käsittelyssä koskevien yhteisön säännösten mukaisesti.

3. Toisen jäsenvaltion viranomainen tai laitos ei voi hylätä jonkin laitoksen tämän asetuksen ja sen täytäntöönpanoasetuksen säännösten mukaisesti lähettämää sähköistä viestiä sillä perusteella, että se on saatu sähköisesti, jos vastaanottava laitos on ilmoittanut pystyvänsä ottamaan sähköisiä viestejä vastaan. Tällaisten viestien kopiointia ja tallentamista pidetään alkuperäisen asiakirjan oikeana ja tarkkana kopiona tai asiakirjassa käsitellyn tiedon esittämisenä, ellei vastakkaista todistetta esitetä.

Sähköistä viestiä pidetään pätevänä, jos tietojärjestelmässä, johon se on tallennettu, on tarvittavat suojaukset, joilla voidaan estää tallenteen muuttaminen, välittäminen edelleen tai pääsy siihen. Tallennettu tieto on voitava tuottaa uudelleen välittömästi luettavassa muodossa milloin tahansa. Jos viesti siirretään sähköisesti sosiaaliturvalaitoksesta toiseen, aiheelliset suojatoimet on toteutettava luonnollisten henkilöiden suojelua henkilötietojen käsittelyssä koskevien yhteisön säännösten mukaisesti.

62 artikla

Sosiaaliturva-alan toimien rahoitus

Tämän asetuksen mukaisesti komissio voi rahoittaa

- toimia, joiden tarkoituksena on kehittää jäsenvaltioiden sosiaaliturvaviranomaisten ja sosiaaliturvalaitosten välistä tiedonvaihtoa, myös sähköistä tiedonvaihtoa
- kaikkia muita toimia, kuten tutkimuksia ja asiantuntijoiden kokouksia, joiden tarkoituksena on tiedottaa kansalaisille ja asiaan kuuluville ammattiryhmille tästä asetuksesta johtuvista oikeuksista erityisesti julkaisuilla ja järjestämällä konferensseja ja seminaareja.

63 artikla

Veroista vapauttaminen tai niiden alentaminen — Oikeaksi todistamisesta vapauttaminen

1. Kaikki jäsenvaltion lainsäädännössä säädetty vapautukset veroista, leimaverosta, notariaatti- tai rekisteröintimaksuista tai niiden alentaminen tämän valtion lainsäädännön soveltamiseksi tarvittavien todistusten tai asiakir-

jojen osalta on ulotettava koskemaan samanlaisia asiakirjoja, jotka vaaditaan toisen jäsenvaltion lainsäädännön tai tämän asetuksen soveltamiseksi.

2. Tämän asetuksen mukaisesti vaadittavat selvitykset, asiakirjat ja todistukset vapautetaan velvoitteesta, jonka mukaan diplomaattisten tai konsuliviranomaisten on toimitettava ne oikeaksi.

64 artikla

Hakemukset, ilmoitukset tai valitukset, jotka on toimitettu muun kuin toimivaltaisen jäsenvaltion viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle

Jäsenvaltion lainsäädännön mukaan tietyssä ajassa tämän valtion viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle toimitettavat hakemukset, ilmoitukset tai valitukset katsotaan jätetyksi määräajan kuluessa, jos ne on toimitettu samassa ajassa toisen jäsenvaltion vastaavalle viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle. Tällaisessa tapauksessa viranomainen, laitos tai tuomioistuin, joka vastaanottaa hakemuksen, ilmoituksen tai valituksen, toimittaa sen viipymättä ensiksi mainitun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle joko suoraan tai kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten kautta. Päivämäärä, jona tällaiset hakemukset, ilmoitukset tai valitukset on toimitettu toisen valtion viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle, katsotaan päivämääräksi, jona ne on toimitettu toimivaltaiselle viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle.

65 artikla

Lääkärintarkastukset

1. Jäsenvaltion lainsäädännössä edellytetyt lääkirintarkastukset voi tehdä toimivaltaisen laitoksen pyynnöstä toisen jäsenvaltion alueella etuuksiin oikeutetun henkilön oleskelu- tai asuinpaikan laitos 71 artiklassa tarkoitettua täytäntöönpanoasetuksessa säädetyin edellytyksin tai kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä sovituin edellytyksin.

2. Lääkirintarkastukset, jotka tehdään 1 kohdassa säädetyin edellytyksin, katsotaan tehdyiksi toimivaltaisen valtion alueella.

66 artikla

Tämän asetuksen perusteella maksettavien rah summien siirtäminen jäsenvaltiosta toiseen

Tämän asetuksen mukaisesti tarvittaessa tehtävät rahansiirrot toteutetaan kyseisten valtioiden välillä siirron ajan-

kohtana asianomaisten jäsenvaltioiden välisten voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Jollei tällaisia sopimuksia ole voimassa kahden jäsenvaltion välillä, kyseisten valtioiden toimivaltaiset viranomaiset tai kansainvälisistä maksusuorituksista vastaavat viranomaiset määräävät keskinäisellä sopimuksella tarvittavista toimenpiteistä tällaisten siirtojen suorittamiseksi.

67 artikla

Tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädännön soveltamista koskevat erityissäännökset

Tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädännön soveltamista koskevat erityissäännökset, jotka osoittautuvat tarpeellisiksi tästä asetuksesta johtuvien oikeuksien takaamiseksi tai jotka ovat asianomaisille edullisempia, mainitaan liitteessä II.

68 artikla

Sosiaalivakuutusmaksujen palauttaminen ja perusteetta maksettujen etuuksien takaisinperintä

1. Jäsenvaltion laitokselle maksettavat maksut sekä jäsenvaltion laitokselta perusteetta saadut etuudet voidaan periä toisen jäsenvaltion alueella viimeksi mainitun valtion vastaavalle laitokselle maksettavien maksujen ja perusteetta saatujen etuuksien perimisessä noudatettavien hallinnollisten menettelyjen ja sovellettavien takuiden ja etuoikeuksien mukaisesti.

2. Tuomioistuinten ja hallintoviranomaisten täytäntöönpanopäätökset, jotka koskevat jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti vahvistettujen maksujen, korkojen tai kulujen tai perusteetta annettujen etuuksien takaisinperintää ja joihin ei voi hakea muutosta, pannaan täytäntöön toimivaltaisen laitoksen pyynnöstä toisen jäsenvaltion alueella sen lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Päätökset julistetaan täytäntöönpanokelpoisiksi sen jäsenvaltion alueella, jossa toimivaltaisen laitoksen pyynnön kohteena oleva laitos sijaitsee, mikäli jäsenvaltion lainsäädäntö sitä edellyttää.

3. Jos kyseessä on olosmittaus-, konkurssi- tai akordimenettely, jonkin jäsenvaltion laitoksen saataviin toisessa jäsenvaltiossa sovelletaan samoja etuoikeuksia kuin kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä samanlaisiin saataviin.

4. Tämän artiklan soveltamista koskevat yksityiskohdalliset säännöt annetaan tarvittaessa 71 artiklassa tarkoitetussa täytäntöönpanoasetuksessa tai jäsenvaltioiden välillä sopimuksella.

69 artikla

Etuuksista vastaavien vakuutuslaitosten oikeudet vastuussa olevia kolmansia osapuolia kohtaan

1. Jos henkilö saa etuuksia jäsenvaltion lainsäädännön mukaan tapaturmasta, joka oli seurausta toisen valtion alueella sattuneesta tapahtumasta, kaikki etuuksista vastuussa olevan laitoksen oikeudet kolmatta osapuolta vastaan, joka joutuu suorittamaan korvausta tapaturmasta, määrätään seuraavien sääntöjen mukaisesti:

a) jos etuuksista vastaava laitos saa soveltamansa lainsäädännön perusteella oikeudet, jotka etuuden saajalla on kolmatta osapuolta vastaan, tällainen sijaantulo-oikeus tunnustetaan kaikissa jäsenvaltioissa

b) jos kyseisellä laitoksella on välittömiä oikeuksia kolmatta osapuolta vastaan, kaikki jäsenvaltiot tunnustavat tällaiset oikeudet.

2. Jos henkilö saa etuuksia jäsenvaltion lainsäädännön mukaan toisen jäsenvaltion alueella sattuneesta tapahtumasta, henkilöön tai toimivaltaiseen laitokseen sovelletaan kyseisen lainsäädännön säännöksiä, joissa määritetään, missä tapauksissa työnantajat tai heidän palveluksessaan olevat henkilöt vapautuvat vahingonkorvausvastuusta.

Edellä 1 kohdan säännöksiä sovelletaan myös etuudesta vastaavan laitoksen kaikkiin oikeuksiin työnantajaan tai hänen palveluksessaan oleviin henkilöihin nähden niissä tapauksissa, joissa heitä ei ole vapautettu vastuusta.

3. Jos 26 artiklan 2 kohdan säännösten mukaisesti kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio taikka näiden valtioiden toimivaltaiset viranomaiset ovat tehneet sopimuksen toimivaltaansa kuuluvien laitosten välisistä korvauksista luopumiseksi, kaikki oikeudet, jotka syntyvät vastuussa olevaa kolmatta osapuolta vastaan, määritetään seuraavien sääntöjen mukaisesti:

a) jos oleskelu- tai asuinjäsenvaltion laitos myöntää etuuksia henkilölle sen alueella sattuneen tapaturman johdosta, kyseinen laitos käyttää jäsenvaltion soveltaman lainsäädännön mukaisesti sijaantulo-oikeutta tai suorittaa toimenpiteitä kolmatta osapuolta vastaan, joka on vastuussa tapaturmaa koskevan korvauksen maksamisesta

b) edellä a alakohdtaa sovellettaessa

i) etuuksia saava henkilö katsotaan vakuutetuksi oleskelu- tai asuinpaikan vakuutuslaitoksessa, ja

ii) tämä laitos katsotaan maksuista vastaavaksi laitokseksi

c) edellä 1 ja 2 kohdan säännöksiä sovelletaan edelleen kaikkiin sellaisiin etuuksiin, joita tässä kohdassa tarkoitettu korvauksista luopumista koskeva sopimus ei koske.

VI OSASTO

SIIRTYMÄ- JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

70 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Asetuksessa ei anneta mitään oikeuksia ajalle, joka edeltää sen soveltamisajankohtaa kyseisessä jäsenvaltiossa.

2. Kaikki vakuutuskaudet ja tapauksesta riippuen kaikki työskentely- tai asumiskaudet, jotka on täytetty jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ennen päivää, jolloin asetusta alettiin soveltaa jäsenvaltion alueella, otetaan huomioon määrättäessä tämän asetuksen säännösten mukaisesti saavutettuja oikeuksia.

3. Oikeus on saavutettu tämän asetuksen mukaisesti, vaikka se on saavutettu ennen asetuksen soveltamista kyseisessä jäsenvaltiossa, jollei 1 kohdan säännöksistä muuta johdu.

4. Kaikki etuudet, joita ei ollut myönnetty tai joiden suorittaminen oli keskeytetty asianomaisen henkilön kansalaisuuden tai asuinpaikan vuoksi, myönnetään tai niiden suorittamista jatketaan asianomaisen henkilön hakemuksesta siitä päivästä alkaen, jolloin asetusta alettiin soveltaa asianomaisen jäsenvaltion alueella edellyttäen, että aiemmin myönnetty oikeudet eivät johtaneet kertasuoritukseen.

5. Niiden henkilöiden oikeudet, jotka ovat saaneet eläkettä koskevan päätöksen ennen tämän asetuksen soveltamispäivää kysymyksessä olevan jäsenvaltion alueella, voidaan tutkia uudelleen heidän pyynnöstään tämän asetuksen säännökset huomioon ottaen.

6. Jos 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu hakemus tehdään kahden vuoden kuluessa tämän asetuksen soveltamispäivästä asianomaisen jäsenvaltion alueella, asetuksen mukaan saavutetut oikeudet tulevat voimaan siitä alkaen, eikä jäsenvaltion oikeuksien menettämistä tai rajoittamista koskevia säännöksiä sovelleta asianomaiseen henkilöön.

7. Jos 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu hakemus tehdään kahden vuoden kuluttua asetuksen ensimmäisestä soveltamispäivästä asianomaisen jäsenvaltion alueella, oikeudet, joita ei ole lakkautettu tai jotka eivät ole aikaan sidottuja, tulevat voimaan hakemuksen tekopäivänä,

paitsi jos jäsenvaltion lainsäädännön soveltaminen on asianomaiselle edullisempaa.

8. Jos henkilöön sovelletaan tämän asetuksen mukaisesti muuta kuin asetuksessa (ETY) N:o 1408/71 säädetyn jäsenvaltion lainsäädäntöä, häneen sovelletaan tämän toisen jäsenvaltion lainsäädäntöä ainoastaan hänen pyynnöstään. Hakemus on tehtävä kahden vuoden kuluessa tämän asetuksen soveltamisajankohdasta sen jäsenvaltion toimivaltaiselle laitokselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan asetuksen (ETY) N:o 1408/71 mukaisesti.

71 artikla

Täytäntöönpanoasetus

Tämän asetuksen soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt vahvistetaan toisessa asetuksessa. Täytäntöönpanoasetus on annettava viimeistään vuoden kuluttua tämän asetuksen antamisesta.

72 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Sitä sovelletaan 71 artiklassa tarkoitettuna täytäntöönpanoasetuksen voimaantulopäivästä.

73 artikla

Kumoaminen

Kumotaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71⁽¹⁾ ja sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21 päivänä maaliskuuta 1972 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 574/72⁽²⁾.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

⁽¹⁾ EYVL L 149, 5.7.1971, s. 2.

⁽²⁾ EYVL L 74, 27.3.1972, s. 1.

*LIITE I***(55 artikla)**

Erityisetuudet

A. Belgia	I. Luxemburg .....
B. Tanska	J. Alankomaat .....
C. Saksa	K. Itävalta .....
D. Espanja	L. Portugali .....
E. Ranska	M. Suomi .....
F. Kreikka	N. Ruotsi .....
G. Irlanti	O. Yhdistynyt kuningaskunta .....
H. Italia	

---

*LIITE II***(67 artikla)**

Tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädännön soveltamista koskevat erityissäännökset

A. Belgia	I. Luxemburg .....
B. Tanska	J. Alankomaat .....
C. Saksa	K. Itävalta .....
D. Espanja	L. Portugali .....
E. Ranska	M. Suomi .....
F. Kreikka	N. Ruotsi .....
G. Irlanti	O. Yhdistynyt kuningaskunta .....
H. Italia	
